

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลหมู่่ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

คำนำ

การจัดบริการสาธารณสุขเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการทั้งตามอำนาจหน้าที่และตามที่ได้รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่างๆ โดยมีหลักการทำงานที่จะต้องยึดถือไว้ว่า “การจัดบริการสาธารณสุขให้แก่ประชาชนนั้นจะต้องดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการที่มากขึ้น”

การจัดทำมาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นแนวทางให้บุคลากรในหน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษา เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดประโยชน์ และความพึงพอใจแก่ประชาชน

หวังเป็นอย่างยิ่งว่ามาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่นจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการและผู้ปฏิบัติงานในด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นรวมทั้งสามารถนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่หนนดไว้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

ตามการกิจ อำนวยหน้าที่ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริม และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดให้มีการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลภายใต้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักในการเพียบเคียงสำหรับ การส่งเสริมกำกับและดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา กล่าวคือ

- พระราชบัญญัติสภาพัฒนาฯและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

“มาตรา 67 ภายในบังคับแห่งกฎหมาย องค์กรบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขต องค์กรบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม”

- พระราชบัญญัตitechบาล พ.ศ. 2496

“มาตรา 50 ภายในบังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (6) ให้รายครุ ได้รับการศึกษาอบรม”

“มาตรา 53 ภายในบังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (1) กิจกรรมตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50”

“มาตรา 54 ภายในบังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองอาจจัดทำกิจการใดๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (8) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา”

“มาตรา 56 ภายในบังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนคร มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (1) กิจกรรมตามที่ระบุไว้ใน มาตรา 53”

“มาตรา 57 เทศบาลนครอาจจัดทำกิจกรรมอื่นๆ ตามมาตรา 54 ได้”

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

● พระราชบัญญัติองค์กรบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

“มาตรา 45 องค์กรบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตองค์กรบริหารส่วนจังหวัดดังต่อไปนี้

(8) จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์กรบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกับดำเนินการหรือให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

กฎกระทรวง (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์กรบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

“ให้กิจการดังต่อไปนี้ เป็นกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นสมควรให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการหรือให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ

(11) จัดการศึกษา ทำนุบำรุงศิลปะ งานประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น”

● พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

“มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทฯ องค์กรบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

(9) การจัดการศึกษา”

“มาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(6) การจัดการศึกษา”

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และเพื่อรับการประกันคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐาน

1.2 ขอบเขตของมาตรฐาน

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่นนี้เป็นการจัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อใช้ในสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาให้

ได้มาตรฐานตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนด และใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อให้สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและใช้เป็นมาตรฐานในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

1.3.2 เพื่อให้สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดการศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษาของชาติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปัจจุบัน

1.3.3 เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม มีความเชื่อมั่นและพอใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถจัดการเรียนการสอนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย และพัฒนาความรู้ผู้เรียน ได้เด่นตามศักยภาพ

1.4 คำนิยาม

1.4.1 สถานศึกษา หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่น ที่มีอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่อยู่ในการกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4.2 การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายความว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4.3 การศึกษาปฐมวัย หมายความว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

1.4.4 มาตรฐานการศึกษา หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

1.4.5 การประกันคุณภาพภายใน หมายความว่า การประเมินผลและการตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

1.4.6 การประกันคุณภาพภายนอก หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและการ

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

ประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.5.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

“มาตรา 9 (3) การกำหนดให้มีการจัดทำมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา”

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

“มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด”

“มาตรา 48 ให้หน่วยงานด้านสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและถือว่าระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานด้านสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อร่องรับการประกันคุณภาพภายนอก”

1.5.2 ประกาศกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้การพิจารณาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีป้าหมายการพิจารณาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาของชาติ และเพื่อร่องรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดจึงได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและตัวบ่งชี้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดใช้เป็นป้าหมายในการจัดการศึกษาต่อไป

บทที่ 2

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับปฐมวัย ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดขึ้นตามกรอบ มาตรฐานการศึกษาท้องถิ่นเดิม (มก.) มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยประกอบด้วย

2.1 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถาบันการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 24 มาตรฐาน 106 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

2.1.1 มาตรฐานด้านปัจจัยทางการศึกษา (จำนวน 5 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้)

**มาตรฐานที่ 1 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถอ่อง��รักษ์
ที่รับผิดชอบ หน้าที่ พัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี มีคุณและบุคลากร
สนับสนุนเพียงพอ (สพฐ.6) (สมศ.8)**
ตัวบ่งชี้

- 1) มีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ
ครู (มก.3.4,3.5) (สพฐ.9.1) (สมศ.8.1)
- 2) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน (สพฐ.9.2)
(สมศ.8.2)
- 3) มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน
(สพฐ.9.3) (สมศ.8.3)
- 4) มีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ เป็นประจำ
(สพฐ.9.4) (สมศ.8.4)
- 5) จงการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป
(สพฐ.9.5) (สมศ.8.2)

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

- 6) สอนตรงตามวิชาเอก – โภ หรือตรงตามความถนัด (สพฐ.9.6)
(สมศ.8.3)

- 7) มีจำนวนเพียงพอ (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน)
(สพฐ.9.7) (สมศ.8.5)

มาตรฐานที่ 2 ครุมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สพฐ.10) (สมศ.9)

ดัวบงชี้

- 1) ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
มีประสิทธิภาพการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สมศ.9.1 – 9.8)
- 2) ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีประสิทธิภาพการสอน
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สมศ.9.2)
- 3) ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพการสอน
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สมศ.9.3)
- 4) ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม
มีประสิทธิภาพการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สมศ.9.4)
- 5) ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีประสิทธิภาพ
การสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สมศ.9.5)
- 6) ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมีประสิทธิภาพการสอน
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สมศ.9.6)
- 7) ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
มีประสิทธิภาพการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สมศ.9.7)

มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (สพฐ.11) (สมศ.10)

ดัวบงชี้

- 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
การบริหารการศึกษา (สพฐ.11.1) (สมศ.10.1)
- 2) มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ (สพฐ.11.2)
(สมศ.10.2)

3) มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ
(สพฐ.11.3) (สมศ.10.3)

4) การบริหารงานมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้อง
พึงพอใจ (สพฐ.11.4) (สมศ.10.4)

มาตรฐานที่ 4 สถานศึกษามีจำนวนผู้เรียน และอายุตามเกณฑ์ (สมศ.8.5.3)
ด้วยงบชี๊ด

1) มีอัตราส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด
(สมศ.8.5.3)

2) ผู้เรียนมีเกณฑ์อายุ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา
อย่างมีประสิทธิภาพ (สมศ.12.1) (สมศ.13)
ด้วยงบชี๊ด

1) มีอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องพิเศษ วัสดุ ครุภัณฑ์
เพียงพอ

2) มีการระดมงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

3) มีสื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศ และนวัตกรรมที่เหมาะสมต่อการ
จัดการศึกษา (สมศ.13.2)

4) มีสภาพแวดล้อม พื้นที่สีเขียว และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการ
จัดการศึกษา

2.1.2 มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษา (จำนวน 8 มาตรฐาน 40 ด้วยงบชี๊ด)

มาตรฐานที่ 6 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง ระบบการบริหารและพัฒนา
องค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร (สพฐ.12) (สมศ.11)
ด้วยงบชี๊ด

1) มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานที่เหมาะสม
(สพฐ.12.1) (สมศ.11.1)

2) มีการจัดข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน
(สพฐ.12.2)

3) มีการพัฒนาบุคลากร (ผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุน)
อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (สพฐ.12.4)

มาตรฐานที่ 7 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

(สพฐ.13) (สมศ.11.3)

ตัวบ่งชี้

- 1) มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา (สพฐ.13.1)
- 2) มีการบริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม (สมศ.11.2)
- 3) มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาโรงเรียน
- 4) มีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (สพฐ.13.4)
- 5) มีการตรวจสอบและคุ้งดูด (สพฐ.13.5) (สมศ.11.3)

มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สพฐ.14) (สมศ.12,13)

ตัวบ่งชี้

- 1) มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น (สพฐ.14.1) (สมศ.13.1)
- 2) มีรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจอย่างหลากหลาย (สพฐ.14.2) (สมศ.12.2.2)
- 3) มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการและความสามารถของผู้เรียน
- 4) มีการส่งเสริมพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (สพฐ.14.4) (สมศ.12.2)
- 5) มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผลและการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน (สมศ.12.2.4)
- 6) มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ (สมศ.12.2.5)
- 7) มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน (สพฐ.14.7) (สมศ.13)
- 8) ดำเนินการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ติดตามผลและใช้ผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เด็มตามศักยภาพ

**มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย
(สพฐ.15) (สมศ.12.3)**

ตัวบ่งชี้

- 1) มีการจัดและพัฒนาระบบคุณภาพเหลือผู้เรียนอย่างเข้มแข็งและทั่วถึง (สพฐ.15.1) (สมศ.12.3.1)
- 2) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน (สพฐ.15.2) (สมศ.12.3.2)
- 3) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษและความอนุดของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ (สพฐ.15.3) (สมศ.12.3.3)
- 4) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม (สพฐ.15.4) (สมศ.12.3.4)
- 5) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ/ดนตรี/นาฏศิลป์/กีฬาและนันทนาการ (สพฐ.15.5) (สมศ.12.3.5)
- 6) มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย (สพฐ.15.6) (สมศ.12.3.6)
- 7) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย (สพฐ.15.7) (สมศ.12.3.7)

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามมาตรฐานให้เต็มศักยภาพ (สพฐ.16) (สมศ.12.1)

ตัวบ่งชี้

- 1) มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่เหมาะสม (สพฐ.16.1) (สมศ.12.1.1)
- 2) มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน (สพฐ.16.2) (สมศ.12.1.2)
- 3) มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (สพฐ.16.3) (สมศ.12.1.3)

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

- 4) มีการจัดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียวและสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอและอยู่ในสภาพการใช้งานได้ดี (สพฐ.16.4) (สมศ12.1.4)
- 5) มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ (สพฐ.16.5) (สมศ12.1.5)

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น (สพฐ.17)

ด้วยวิธี

- 1) มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น (สพฐ.17.1)
- 2) มีการสนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา (สพฐ.17.2)

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถานบันวิชาการ เพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน (สพฐ.18) (สมศ.14)

ด้วยวิธี

- 1) มีการจัดแหล่งวิทยาการในการให้ความรู้และบริการชุมชน (สพฐ.18.1) (สมศ.14.1)
- 2) มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (สพฐ.18.2) (สมศ.14.2)

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา (สพฐ12.3) (สมศ.11.4)

ด้วยวิธี

- 1) มีการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 2) มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษา
- 3) มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 4) มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สมศ.11.2.2)
- 5) มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
- 6) มีการประเมินคุณภาพการศึกษา

7) มีการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

8) มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2.1.3 มาตรฐานด้านผลลัพธ์ (ผู้เรียน) (จำนวน 11 มาตรฐาน 42 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 14 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (สพฐ.1)

(สมศ.1)

ตัวบ่งชี้

1) มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลเบื้องต้นของ
ค่าศาสนาที่ตนนับถือ (สมศ.1.1)

2) มีความซื่อสัตย์สุจริต (สมศ.1.2)

3) มีความกตัญญูกรุณา (สมศ.1.3)

4) มีเมตตา กรุณา เอื้อเพื่อเพื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม (สมศ.
1.4,1.6)

5) ประหมัด และรู้จักใช้ทรัพยากริ่งของส่วนต้นและส่วนรวม
อย่างคุ้มค่า (สมศ.1.5)

6) นิยมไทย เห็นคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ภูมิใจ
ในวัฒนธรรมและความเป็นไทย (สมศ.3.4)

มาตรฐานที่ 15 ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม (สพฐ.2)

(สมศ.1.5)

ตัวบ่งชี้

1) รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักรู้ผลกระทบต่อตนเองและ
สังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม (สพฐ.2.1)

2) เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
สิ่งแวดล้อม (สพฐ.2.2)

**มาตรฐานที่ 16 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ
ผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (สพฐ.3) (สมศ.7)**

ตัวบ่งชี้

1) มีทักษะในการจัดการและการทำงานให้สำเร็จ (สมศ.7.1)

2) พากเพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

---

3) ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง
(สมศ.7.2)

4) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (สมศ.7.2)

5) มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและทำความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ (สมศ.7.3)

มาตรฐานที่ 17 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตรตรอง คิดแบบองค์รวมทั้งระบบ และมีวิสัยทัคท์ (สพฐ.4) (สมศ.4)

ด้วยชี้

1) สามารถเปรียบเทียบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นความคิดรวบยอด (สมศ.4.1)

2) สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมายและแนวทางการตัดสินใจได้ (สมศ.4.2)

3) ประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ (สมศ.4.2)

4) มีความคิดสร้างสรรค์ คิดแบบองค์รวมทั้งระบบ และมีจินตนาการ (สมศ.4.3)

มาตรฐานที่ 18 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (สพฐ.5) (สมศ.5)

ด้วยชี้

1) มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์ (สมศ.5.1-5.8)

2) สามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เก็บ หรือนำเสนอด้วยวิธีต่างๆ

3) สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตามช่วงชั้นที่เหมาะสม

4) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 19 ผู้เรียนมีทักษะในการแสดงความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (สพฐ.6) (สมศ.6)

ด้วยชี้

1) มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล สนใจและสำรวจความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รอบตัว (สมศ.6.1)

-
- 2) มีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นและสนุก กับการเรียนรู้ (สมศ.6.2)
  - 3) สามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอก สถานศึกษา (สมศ.6.3)

มาตรฐานที่ 20 ผู้เรียนรู้มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี (สพฐ.7) (สมศ.2)
ด้วยชีวิต

- 1) มีนิสัยในการดูแลสุขภาพและป้องกันตนเอง ไม่ให้เกิดอุบัติภัย (สมศ.2.1)
- 2) มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ (สมศ.2.2)
- 3) ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติด ให้ไทยและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยง ต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ (สมศ.2.3)
- 4) มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และ ให้เกียรติผู้อื่น (สมศ.2.4)
- 5) มีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อเพื่อน ครู และขอบมาโรงเรียน (สมศ.2.5)

มาตรฐานที่ 21 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา (สพฐ.8)
(สมศ.3)

ด้วยชีวิต

- 1) ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านศิลปะ (สมศ.3.1)
- 2) ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์ (สมศ.3.2)
- 3) ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านกีฬานันทนการ (สมศ.3.3)

มาตรฐานที่ 22 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตน ตามระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ด้วยชีวิต

- 1) เคราะห์และเกิดทุนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 2) เคราะห์ในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น รักษาสิทธิ เสรีภาพของตนเอง และมีความเป็นประชาธิปไตย
- 3) รู้และปฏิบัติตามกฎหมาย สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
- 4) เคราะห์และปฏิบัติตามคำสั่งสอน คำแนะนำของพ่อ แม่ ครู ญาติ และผู้ใหญ่

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

---

5) รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 23 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ

ของผู้ปกครองและชุมชน

ด้วยเช่น

1) ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจ ยอมรับความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านวิชาการ การกีฬา ความมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2) ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในความประพฤติ การปฏิบัติตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู

3) ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจผู้บริหารสถานศึกษาและครู ใน การให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนการช่วยเหลือด้านอื่นๆ แก่ชุมชนและส่วนรวม

มาตรฐานที่ 24 สถานศึกษามีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจ และยอมรับ โดยผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (สมศ.12) (มศ.12)

ด้วยเช่น

1) ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการให้บริการด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและอื่นๆ ของสถานศึกษาแก่ชุมชน (มศ. 37.-2)

2) ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา และให้การสนับสนุนทรัพยากรปัจจัยต่างๆ ในการจัดและพัฒนา การศึกษา (มศ.38.1-2 ปรับปรุงเพิ่มเติม)

2.2 มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 24 มาตรฐาน 104 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

2.2.1 มาตรฐานด้านปัจจัยทางการศึกษา (จำนวน 5 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 1 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ / ความรู้ความสามารถรองรับงานที่รับผิดชอบหนั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี มีครูและบุคลากรสนับสนุนเพียงพอ (**สพฐ.9**) (**สมศ.8**)

ตัวบ่งชี้

- 1) มีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู (มถ.3.4,3.5) (**สพฐ.9.1,9.2,9.3,9.4**) (**สมศ.8.1**)
- 2) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (มถ.3.2) (**สพฐ.9.2**) (**สมศ.8.1**)
- 3) มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและการพัฒนาผู้เรียน (มถ.3.3) (**สพฐ.9.1,9.2,9.3,9.4**) (**สมศ.8.1**)
- 4) มีการแสดงอาการความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ เป็นประจำ (มถ.5.4) (**สพฐ.9.1,9.2,9.3,9.4**) (**สมศ.8.1**)
- 5) จบการศึกษาระดับปฐมวัยทางด้านการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป (มถ.6) (**สพฐ.9.5**) (**สมศ.8.2**)
- 6) สอนตามวิชาเอก – ไทย หรือตรงตามความถนัด (มถ.6.1) (**สพฐ.9.6**) (**สมศ.8.3**)
- 7) มีจำนวนเพียงพอ (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน) (มถ.6.2) (**สพฐ.9.7**) (**สมศ.8.5**)

มาตรฐานที่ 2 ครูมีความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (**สพฐ.10**) (**สมศ.9**)

ตัวบ่งชี้

- 1) มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (มถ.4.1,4.2) (**สพฐ.10.1**) (**สมศ.9.1**)
- 2) มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล (มถ.3.1) (**สพฐ.10.2**)

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

- 3) มีความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (มถ.4.2) (สพฐ.10.2,10.3,10.4) (สมศ.9.2)
- 4) มีความสามารถในการตื่อ เทคโนโลยีการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน (มถ.5.1) (สพฐ.10.4)
- 5) มีการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงเหมาะสมตามวัย (มถ.4.3) (สพฐ.10.5) (สมศ.9.3)
- 6) มีการนำผลการประเมินพัฒนาการ มาปรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ (มถ.4.3) (สพฐ.10.6) (สมศ.9.4)
- 7) มีการศึกษา / วิจัย เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน (มถ.5.2) (สพฐ.10.7)

มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหาร มีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ (สพฐ.11) (สมศ.10)
ตัวบ่งชี้

- 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพการบริหารการศึกษา (มถ.1.2) (สพฐ.11.1) (สมศ.10.1)
- 2) มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ (มถ.2.1) (สพฐ.11.2) (สมศ.10.2)
- 3) มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ (มถ.2.1,2.2,,2.3) (สพฐ.11.4) (สมศ.10.4)
- 4) การบริหารงานมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ (มถ.2.2,2.3) (สพฐ.11.4) (สมศ.10.4)

มาตรฐานที่ 4 สถานศึกษามีจำนวนผู้เรียน และอายุตามเกณฑ์ (มถ.8)
ตัวชี้วัด

- 1) มีอัตราส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด (มถ.8.1)
- 2) ผู้เรียนมีเกณฑ์อายุ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (มถ.8.2)

**มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (มถ.5,9,10,13)
ด้วยชีวิต**

- 1) มีอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องพิเศษ วัสดุ ครุภัณฑ์ เพียงพอ (มถ.,10.1,10.2,13.1,13.2,13.3)
- 2) มีการระดมงบประมาณและทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา (มถ.9.1)
- 3) มีสื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศ และนวัตกรรมที่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษา (มถ.5.1,11.1)
- 4) มีสภาพแวดล้อม พื้นที่สีเขียว และแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา (มถ.7.2) (สพฐ.16.4)

2.2.2 มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษา (จำนวน 8 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้)

**มาตรฐานที่ 6 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง ระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบควบคุม (สพฐ.12) (มถ.6) (สมศ.11)
ด้วยชีวิต**

- 1) จัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานที่เหมาะสม (มถ. 6.1) (สพฐ.12.1,12.2,12.4,13.1,13.4) (สมศ.11.1)
- 2) จัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน (มถ.6.1) (สพฐ.12.2)
- 3) พัฒนาครุและบุคลากรทางการศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (มถ.16.2) (สพฐ.12.4)

**มาตรฐานที่ 7 สถานศึกษามีการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (สพฐ.13) (สมศ.11.3)
ด้วยชีวิต**

- 1) กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา (สพฐ.13.1)
- 2) บริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม (มถ.14.4) (สพฐ. 13.2) (สมศ.11.2,11.3)
- 3) คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาโรงเรียน (สพฐ.13.3) (สมศ.11.3)

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

- 4) บริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานและเป้าหมายชัดเจน
(สพฐ.13.4) (สมศ.11.3)

- 5) มีการตรวจสอบและต่อว่าดุลในการบริหารการศึกษา (มด.18.2)
(สพฐ.13.5) (สมศ.11.3)

มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ (สพฐ.14) (สมศ.12,13)
ตัวบ่งชี้

- 1) หลักสูตรการศึกษาปัจจุบันวัยเพาะกาย สมกับผู้เรียนและท้องถิ่น
(มด.11.1) (สพฐ.14.1,14.2) (สมศ.13.1)

- 2) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย ตามความสนใจ (มด.15.2) (สพฐ.14.1,14.2) (สมศ.13.1)

- 3) ส่งเสริมให้ครุภัจดิ์ทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ (สพฐ.14.2) (สมศ.12.1)

- 4) ส่งเสริมพัฒนาวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และ สื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (มด.11.2) (สพฐ.14.3) (สมศ.13.2)

- 5) มีการบันทึก มีการรายงานผลและการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน อย่างเป็นระบบ (สพฐ.14.5)

- 6) มีการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอน อย่างสม่ำเสมอ (มด.16.4) (สพฐ.14.6)

- 7) นำแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์ (มด.21.4) (สพฐ.14.7)

- 8) ส่งเสริมการศึกษา / วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ ติดตาม ผลและใช้ผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย (สพฐ.15) (สมศ.12.2)

ตัวบ่งชี้

- 1) จัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง
(สพฐ.15.1)

-
- 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน (สพฐ.15.2) (สมศ. 12.2) (มก.21.2)
  - 3) จัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษและความถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (มก.21.3)
  - 4) จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม (สพฐ.15.3)
  - 5) จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ศิลปะและการเคลื่อนไหว (สพฐ.15.4) (สมศ.12.2)
  - 6) จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย (สพฐ.15.5) (สมศ.12.2)
  - 7) จัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย (มก.21.7) (สพฐ. 15.6) (สมศ.12.2)

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน พัฒนาตามชรรนชาติเต็มศักยภาพ (สพฐ.16) (สมศ.12.3)

ตัวบ่งชี้

- 1) จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่เหมาะสม (มก.17.4) (สพฐ.16.1) (สมศ.12.3)
- 2) มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน (มก.17.1) (สพฐ.16.2) (สมศ.12.3)
- 3) ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (สพฐ.14.3,16.3) (สมศ.13.2)
- 4) จัดห้องเรียน ห้องพิเศษ พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาดเพียงพอให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดี (สพฐ.16.4) (สมศ.12.3)
- 5) จัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ (สพฐ.16.5) (สมศ. 12.3)

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น (สพฐ.17) (สมศ.13.2)

ตัวบ่งชี้

- 1) เชื่อมโยง และเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรม (มถ.15.2) (สพฐ.17.1) (สมศ.13.2)
- 2) สนับสนุนให้แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับการศึกษา (สพฐ. 14.2,14.7,18.2) (สมศ.13.1,14.2)

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน (สพฐ.18) (สมศ.14)

ตัวบ่งชี้

- 1) เป็นแหล่งวิทยาการในการให้ความรู้และบริการชุมชน (สพฐ. 18.1) (สมศ.14.1, 14.2)
- 2) มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (สพฐ.18.2) (สมศ. 14.2)

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา (สพฐ.12.3) (สมศ.11.4)

ตัวบ่งชี้

- 1) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ (มถ.14.1) (สพฐ.12.2) (สมศ.11.4)
- 2) พัฒนามาตรฐานการศึกษา (มถ11.2) (สพฐ.12.2,) (สมศ.11.4)
- 3) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (มถ.11.3) (สพฐ.12.2,12.3) (สมศ.11.4)
- 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (มถ.11.4) (สพฐ. 12.2,12.3) (สมศ.11.4)
- 5) ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา (มถ.11.5) (สพฐ.12.3) (สมศ.11.4)
- 6) ประเมินคุณภาพการศึกษา (มถ.11.6) (สพฐ.12.3) (สมศ.11.4)

7) จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (มก.11.7) (สพฐ.12.3)
(สมศ.11.4)

8) ผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา (มก.11.8) (สพฐ.12.3)
(สมศ.11.4)

2.2.3 มาตรฐานด้านการผลิต (ผู้เรียน) (จำนวน 11 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้)

มาตราฐานที่ 14 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (สพฐ.1)

(สมศ.1)

ตัวบ่งชี้

1) มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามข้อตกลงเบื้องต้น
(สพฐ.1.1) (สมศ.1.1)

2) มีความซื่อสัตย์สุจริต (สพฐ.1.2) (สมศ.1.2)

3) มีความกตัญญูต่อชาติ (สพฐ.1.3) (สมศ.1.3)

4) มีเมตตา กรุณา เอื้อเพื่อเพื่อแผ่เสียสละ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง
และผู้อื่น (สพฐ.1.4) (สมศ.1.4)

5) ประยัดใช้สิ่งของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า (สพฐ.1.5)
(สมศ.1.5)

6) มีมารยาท ปฏิบัติตามวัฒนธรรม (สพฐ.1.6) (สมศ.1.6)

มาตราฐานที่ 15 ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม (สพฐ.2)

(สมศ.1.5)

ตัวบ่งชี้

1) รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง
สิ่งแวดล้อม (สพฐ.1.5, 2.1) (สมศ.1.5)

2) เชื่อร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม / โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
สิ่งแวดล้อม (สพฐ.1.5, 2.2) (สมศ.1.5)

มาตราฐานที่ 16 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (สพฐ.3) (สมศ.7)

ตัวบ่งชี้

1) สนใจและกระตือรือร้นในการทำงาน (มก.12.1, 12.2, 31.1) (สพฐ.
3.1) (สมศ.7)

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

- 2) ทำงานจนสำเร็จและภูมิใจในผลงาน (มถ.31.2) (สพฐ.3.2) (สมศ.7.1)
- 3) เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ได้ (มถ.12.3) (สพฐ.3.3) (สมศ.7.1)
- 4) มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริต (มถ.12.4) (สพฐ.3.4)

มาตรฐานที่ 17 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัคณ์ (สพฐ.4) (สมศ.4)
ด้วยช่องว่าง

- 1) สามารถสรุปความเกี่ยวเนื่องกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ (สพฐ.4.1) (สมศ.4.1)
- 2) แก้ไขปัญหาได้เหมาะสมกับวัย (สพฐ.4.2) (สมศ.4.2)
- 3) มีจินตนาการ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (สพฐ.4.3) (สมศ.4.3)

มาตรฐานที่ 18 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (สพฐ.5) (สมศ.5)
ด้วยช่องว่าง

- 1) มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก (สพฐ.5.1) (สมศ.5.1)
- 2) มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 (สพฐ.5.2) (สมศ.5.2)
- 3) มีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย (สพฐ.5.3) (สมศ.5.3)
- 4) มีทักษะในการสังเกตและการสำรวจ (สพฐ.5.4) (สมศ.5.4)
- 5) มีทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์และการประมวลผล สามารถ เชื่อมโยงความรู้และทักษะ ต่างๆ (สพฐ.5.5,5.6,5.7) (สมศ.5.5)
- 6) มีความรู้ในเรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่างๆ รอบตัว (สพฐ.5.5) (สมศ.5.6.)

มาตรฐานที่ 19 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (สพฐ.6) (สมศ.6)
ด้วยช่องว่าง

- 1) มีความสนใจฝึก รักการอ่าน และรู้จักตั้งคำถาม (มถ.11.4) (สพฐ.6.1) (สมศ.6.1)
- 2) ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวและ สนับสนุนกับการเรียนรู้ (มถ.11.1) (สพฐ.6.2) (สมศ.6.2)

มาตรฐานที่ 20 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี (สพฐ.7) (สมศ.2)
ตัวบ่งชี้

- 1) มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติภัย (มถ.9.1) (สพฐ.7.1) (สมศ.2.2)
- 2) มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ (เดิม มถ. 32.1-2) (สพฐ.7.2) (สมศ.2.1)
- 3) รู้จักสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมีนิมมา (มถ.9.3) (สพฐ.7.3)
- 4) มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (มถ.9.2) (สพฐ.7.4) (สมศ.2.3)
- 5) ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู ผู้อื่นและชอบมาโรงเรียน (สพฐ.7.5) (สมศ.2.4)

มาตรฐานที่ 21 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว (สพฐ.8) (สมศ.3)
ตัวบ่งชี้

- 1) สนใจและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ (สพฐ.8.1) (สมศ.3.1)
- 2) สนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีและการเคลื่อนไหว (สพฐ.8.2) (สมศ.3.2)
- 3) สนใจและร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย (สพฐ.8.3) (สมศ.3.3)

มาตรฐานที่ 22 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตนตามระดับประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (มถ.14)
ตัวบ่งชี้

- 1) เคราะห์และเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (มถ.14.1)
- 2) เคราะห์ในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น รักษาสิทธิ เสรีภาพของตนเอง และมีความเป็นประชาธิปไตย (มถ.14.2ปรับปรุงเพิ่มเติม)
- 3) เคราะห์และปฏิบัติตามคำสั่งสอน คำแนะนำของพ่อ แม่ ครู ญาติ และผู้ใหญ่ (มถ.14.4)
- 4) รู้จักท้องถิ่น และรักท้องถิ่น (มถ.14.5)

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

**มาตรฐานที่ 23 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของ
ผู้ปกครองและชุมชน (มถ.15)
ด้วยชี้**

- 1) ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจคุณภาพของผู้เรียน (มถ. 35.1,35.2 ปรับปรุงเพิ่มเติม)
- 2) ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในความประพฤติ การปฏิบัติตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู (มถ.36.1ปรับปรุงเพิ่มเติม)
- 3) ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู ใน การให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจน การช่วยเหลือด้านอื่นๆ แก่ชุมชนและส่วนรวม (มถ.37,38 ปรับปรุงเพิ่มเติม)

**มาตรฐานที่ 24 สถานศึกษามีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจ และยอมรับโดยผู้ปกครองและ
ชุมชนให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
(มถ.37,38 ปรับปรุงเพิ่มเติม) (สมศ.14)**

- ด้วยชี้
- 1) ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในความสะอาด ความเป็น ระเบียบเรียบร้อยและการให้บริการด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและอื่นๆ ของสถานศึกษาแก่ชุมชน (มถ.37.1,37.2)
  - 2) ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา และ ให้การสนับสนุน ทรัพยากรปัจจัยต่างๆ ในการจัดและพัฒนา การศึกษา (มถ.38.1-2 ปรับปรุงเพิ่มเติม)

หมายเหตุ

สมศ. หมายถึง มาตรฐานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

สพฐ. หมายถึง มาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มถ. หมายถึง มาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น (เดิม)

บทที่ ๓

3.1 ความเป็นมาของการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นับเป็นมาตรการในการตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดรวมทั้งการตรวจสอบผลการจัดการศึกษาว่าบรรลุผลในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หรือไม่ ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้ควบคุมกำกับดูแล ประสานงานการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดนโยบายการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการประเมินตนเองมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 โดยจัดทำเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาขึ้น ใช้จากการร่วมมือทางวิชาการของคณะกรรมการครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยให้สถานศึกษาใช้เครื่องมือประเมินเชิงระบบในการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องมาทุกปีการศึกษา และมีการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อความเหมาะสมและความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาทั่วราชบูรพาท้องถิ่น และระดับชาติ

การปรับปรุงเครื่องมือการประเมินคุณภาพการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จึงมีการจัดระดุมสรรพรกำลังเพื่อหาแนวทางอย่างหลากหลาย ทั้งในแง่การแก้ปัญหาที่มีมาในอดีตและการสร้างวิสัยทัศน์ในกระบวนการการประเมินให้สอดคล้องกับกระบวนการการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก “ยุคโลกาภิวัตน์” ต่อไป

3.2 หลักการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1) เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 รวมทั้งวิสัยทัศน์การจัดการศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

---

2) ให้สถานศึกษายield แนวนโยบายการพัฒนาการศึกษาชาติ สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสนองนโยบายหน่วยงานด้านสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลสถานศึกษานั้นๆ โดยการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการให้มีมาตรฐานสูงขึ้น เป็นที่ยอมรับของประชาชน ชุมชน และห้องถิ่น การติดตามผลการประเมินเพื่อดำเนินงานการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบ และป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น จึงมีมาตรฐานการกำหนดช่วงเวลาในการประเมินแต่ละเรื่อง โดยมีปฏิทินการปฏิบัติงาน ตารางการประเมินอย่างชัดเจน รวมทั้งให้กรรมการผู้ประเมินมีหลักฐานการดำเนินการในฐานะผู้รับผิดชอบทุกระดับ

3.3 วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1) เพื่อศึกษาความสามารถทางการเรียนทั้งในระดับห้องเรียน ชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นและระดับประเทศในการพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น ตามมาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และการผลิตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) เพื่อให้นักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปเป็นแนวทางในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

3) เพื่อให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านสังกัดสถานศึกษานั้นๆ ได้ทราบข้อมูลการจัดการศึกษา และสามารถสนับสนุนพัฒนาทั้งทางด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

4) เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ

5) เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อเตรียมเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพจากภายนอก

3.4 ยุทธศาสตร์การดำเนินงานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1) เพื่อให้การดำเนินงานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา จึงกำหนดการดำเนินงานดังนี้

---

(1) ชี้แจงทำความเข้าใจเครื่องมือและการใช้โดยจัดให้มีคู่มือชี้แจงรายละเอียดเพื่อบุคลากรผู้เกี่ยวข้องทราบบทบาทหน้าที่ในการประเมินภายใต้ปรัชญา “ประเมินเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา ไปสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา”

(2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญในการสนองนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดโดยให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินการเรื่องงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร และอื่นๆ

(3) บุคลากรในสำนักการศึกษา/กองการศึกษา และสถานศึกษา ถือเป็นตัวจัดและกลไกที่สำคัญในฐานะผู้ปฏิบัติและเป็นผู้ประสานงาน จึงต้องมีความตระหนักในความเป็นเจ้าของร่วมกัน โดยปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่รับผิดชอบ รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการประเมินวิเคราะห์ผลการประเมินและการนำผลการประเมินไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

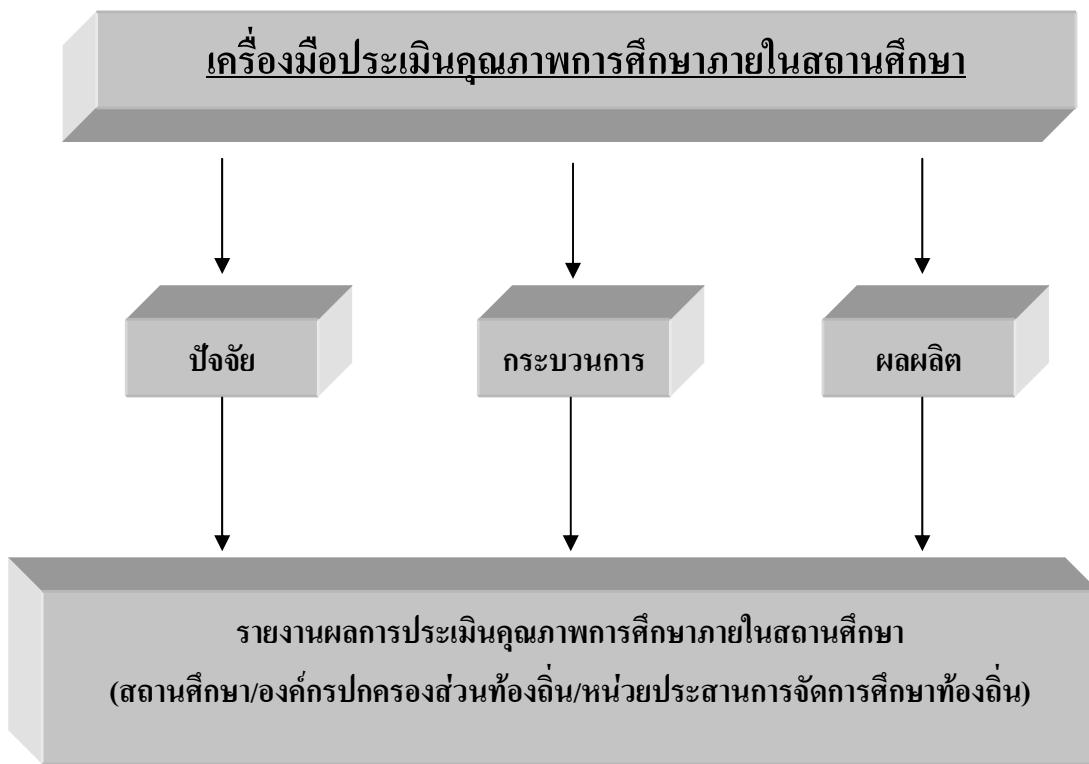
(4) หน่วยประสานการจัดการศึกษาท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ดำเนินการสรุปและวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับประเทศ ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนด โดยคณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คณะกรรมการเขตการศึกษาสรุปและวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับเขตการศึกษา รวมทั้งรายงานผลตามภาระหน้าที่ เพื่อแสดงความก้าวหน้าในการพัฒนาการศึกษาตลอดจนข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงในภาพรวมของแต่ละระดับต่อไป

3.5 โครงสร้างการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีความสอดคล้องกันตั้งแต่ทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษา การนำทรัพยากรทางการศึกษามาดำเนินการบริหารจัดการให้เกิดผลผลิตทางการศึกษา คุณลักษณะที่สมบูรณ์และชุนชนมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษา จึงกำหนดโครงสร้างการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวคิดการประเมินเชิงระบบ ที่กำหนดให้มีการประเมินตั้งแต่ทรัพยากรที่ใช้การนำทรัพยากรไปบริหารจัดการจนเกิดเป็นผลที่ได้รับจากการจัดการศึกษา โดยมีโครงสร้างการประเมินภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังแผนภูมิ 3.1

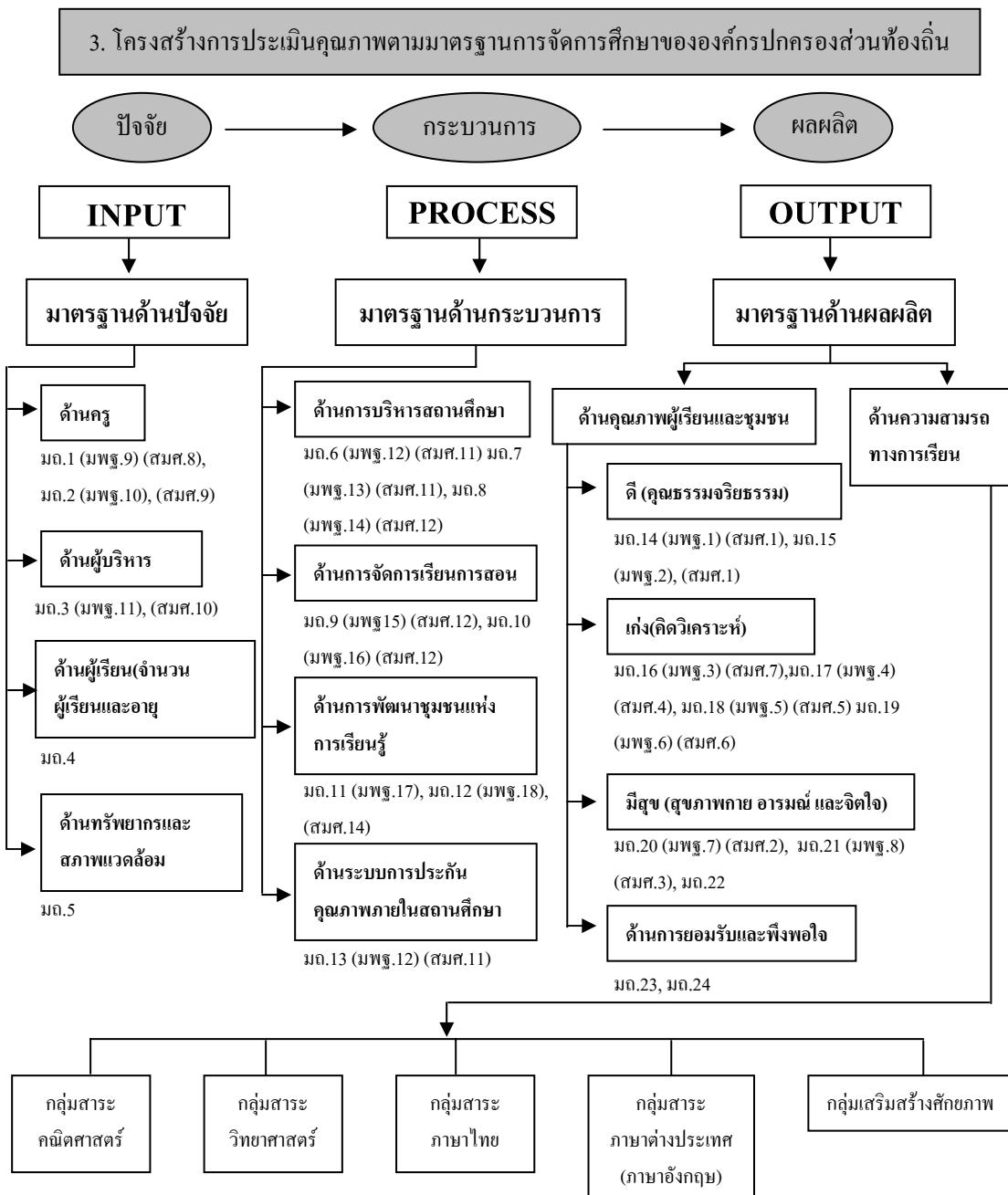
แผนภูมิ 3.1

แนวทางประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ

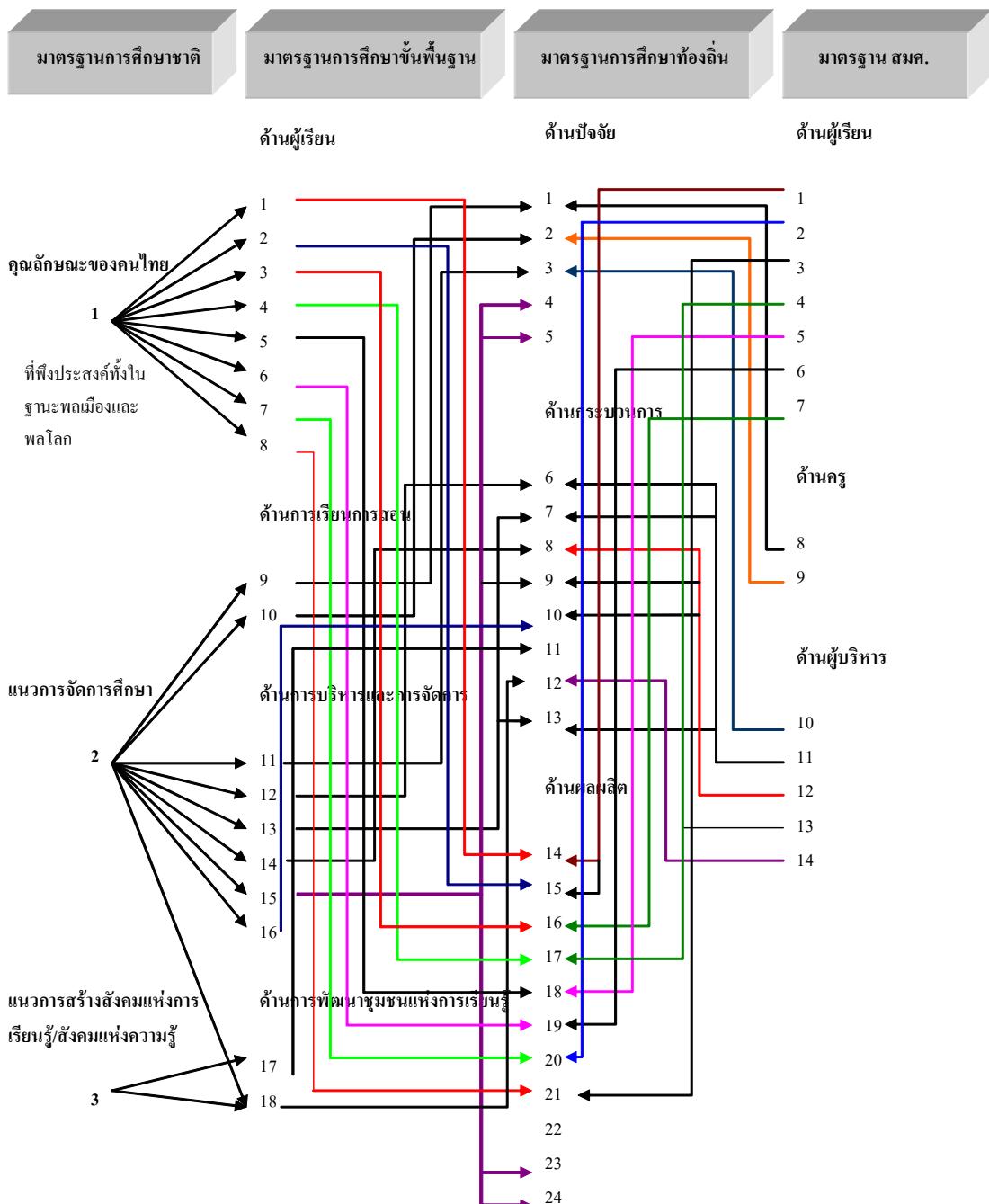
จากพื้นฐานความคิดดังกล่าว การประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจัดโครงสร้างการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดังแผนภูมิ 3.2 ต่อไป

แผนภูมิ 3.2
โครงการสร้างการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

ความสัมพันธ์โครงสร้างมาตรฐานการศึกษาชาติ: มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน: มาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น : สมศ.

บทที่ 4

การประเมินเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4.1 ครอบความคิดของการประเมินเพื่อการรับประกันคุณภาพการศึกษา

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ประกอบด้วย

มาตรา 47

ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ
และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย

ระบบการประกันคุณภาพภายใน
ระบบการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 48

ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มี
ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของ
กระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณะ

นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อ
รองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น

มาตรา 49

ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา

ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี

มาตรา 50

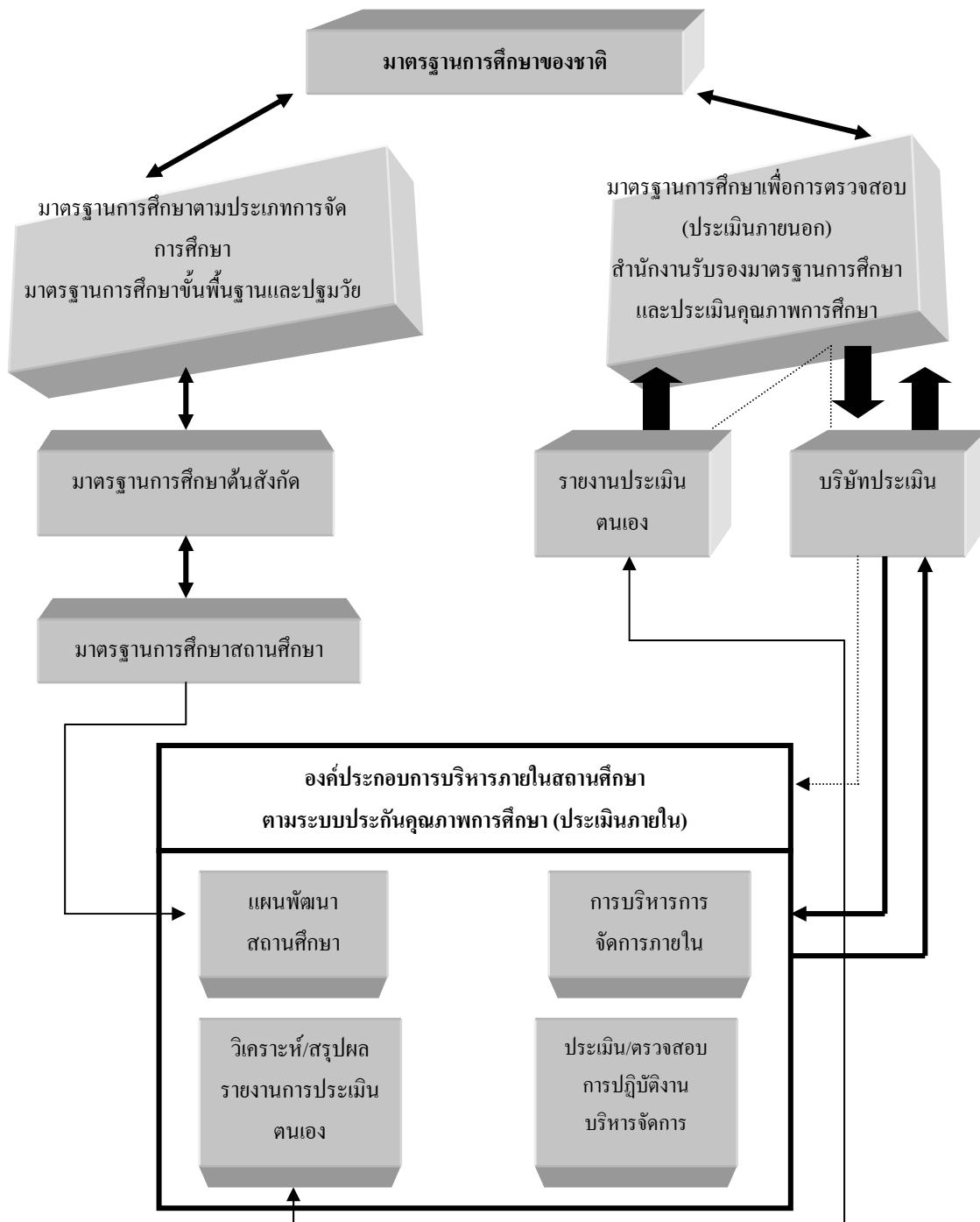
ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา

มาตรา 51

กรณีผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาได้ไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้นำเสนอต้นสังกัดให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

ทั้งนี้องค์ประกอบและความเชื่อมโยงของการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษา แบ่งออกเป็นการประเมินเพื่อการประกันภายในและการประเมินภายนอก เพื่อการรับรองมาตรฐาน สามารถนำเสนอแสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับดังกล่าวดังแผนภูมิ 4.1 ต่อไปนี้

แผนภูมิ 4.1 แสดงความเชื่อมโยงของระบบประกันคุณภาพการศึกษา

4.2 การประเมินผลการศึกษาภายในสถานศึกษา

ในการประเมินผลคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีประเด็นที่ต้องคำนึงถึงในประเด็นต่างๆ ประกอบด้วย

- 1) การประเมินถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาเพื่อจะได้รับทราบถึงขีดความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน หรือผู้เกี่ยวข้อง
  - 2) เพื่อค้นพบปัญหาแต่เนิ่นๆ จะได้แก้ไขทัน
  - 3) เน้นปรัชญาการป้องกัน
  - 4) เป็นการประเมินโดยผู้บริหาร บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเอง
  - 5) ลดคลื่นการประเมินภายนอก
- เน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) โดยทุกคนมีส่วนร่วม